

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุ้มครองความประพฤติ

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุ้มครองความประพฤติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองความประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุ้มครองความประพฤติ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การคุ้มครองความประพฤติ” หมายความว่า การควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติ ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

“การแก้ไขฟื้นฟู” หมายความว่า การนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้ในการปรับเปลี่ยน แก้ไข และเสริมสร้างทัศนคติ ความคิด และพฤติกรรมของผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติ รวมทั้งการสงเคราะห์ ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติ เพื่อให้ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองความประพฤติในสังกัดกรมคุ้มครองความประพฤติ

“พนักงานคุ้มครองความประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองความประพฤติ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองความประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙

“ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติ” หมายความว่า ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษเด็ดขาด หรือบุคคลอื่น ที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ กำหนดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติภายใต้การคุ้มครองความประพฤติของพนักงานคุ้มครองความประพฤติ

“อาสาสมัครคุ้มครองความประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุ้มครองความประพฤติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองความประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙

“เจ้าหน้าที่ธุรการ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ ให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับส่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสำนวนคดี

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดทั่วไป

หลักเกณฑ์การคุ้มครองประพฤติ

ข้อ ๕ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการคุ้มครองประพฤติ เมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่งจากศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ดังนี้

- (๑) ศาลมีคำสั่งให้คุ้มครองประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่
- (๒) ศาลมีคำสั่งให้คุ้มครองประพฤติผู้ถูกคุ้มครองประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน
- (๓) คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร มีคำสั่งให้คุ้มครองประพฤตินักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก
- (๔) บุคคลอื่นตามที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง

หมวด ๑

วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติ

ผู้ถูกคุ้มครองประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่

ส่วนที่ ๑

การรับคดี

ข้อ ๖ เมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่งให้คุ้มครองประพฤติผู้ถูกคุ้มครองประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่จากศาล ให้เจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการเบื้องต้น ดังนี้

- (๑) จัดทำทะเบียนคดี และตรวจสอบข้อมูลบุคคล
- (๒) ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด
- (๓) จัดทำสำนวนคดีโดยการรวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน
- (๔) นำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ
- (๕) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณามอบหมายคดีให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ

ข้อ ๘ ให้พนักงานคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการคุ้มครองประพฤติผู้ถูกคุ้มครองประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ตามข้อ ๗ บันทึกข้อมูลหรือปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ส่วนที่ ๒

การชี้แจงเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติ
การปฐมนิเทศและการดำเนินการเบื้องต้น

ข้อ ๙ ให้พนักงานคุ้มครองประพฤตรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในสำนวนคดี เช่น คำสั่งศาล รายงานการสืบเสาะและพินิจ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐ ชี้แจงเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติตามที่ศาลมีคำสั่งแก่ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร พร้อมแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ รวมทั้งผลที่จะได้รับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติจากการคุ้มครองความประพฤติ ตามแบบที่กรมคุ้มครองความประพฤติกำหนด

ข้อ ๑๑ ให้พนักงานคุ้มครองประพฤติดำเนินการปฐมนิเทศผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองความประพฤติ และวิธีการคุ้มครองความประพฤติ บริการที่อาจได้รับจากสำนักงานคุ้มครองความประพฤติ ทั้งนี้ การปฐมนิเทศจะกระทำในวันชี้แจงเงื่อนไขหรือนัดหมายภายหลังก็ได้

ข้อ ๑๒ ให้พนักงานคุ้มครองประพฤติดำเนินการเบื้องต้นแก่ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกถ้อยคำผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ตามแบบที่กรมคุ้มครองความประพฤติกำหนด

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ เช่น ถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย เก็บตัวอย่างปัสสาวะ เส้นผม หรือขน เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์บุคคลและเป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งสั่งหรือจัดให้ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจหรือทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบมียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ในกรณีผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ มีอาการบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและสงเคราะห์ ให้ดำเนินการส่งตัวไปบำบัดรักษาหรือช่วยเหลือสงเคราะห์ในเบื้องต้น

(๔) ในคดีที่ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวบุคคล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวบุคคล ตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ข้อ ๑๓ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลและมีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้ถูกคุมความประพฤติ และเมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติมาพบ ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์และจัดทำแผน

ข้อ ๑๔ ให้พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และจำแนก โดยใช้แบบประเมินตามที่กรมคุมประพฤติกำหนด เพื่อจัดทำแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการแก้ไขฟื้นฟูด้วย

ส่วนที่ ๔

การดำเนินการคุมความประพฤติและการแก้ไขฟื้นฟู

ข้อ ๑๕ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่กำหนดไว้

ข้อ ๑๖ การดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการดังนี้

(๑) จัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด เช่น การรายงานตัว การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การประกอบอาชีพ เงื่อนไขให้กระทำการ หรือห้ามกระทำการ

(๒) ให้ดำเนินการสอดส่องยังที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงานหรือสถานที่อื่นใดเพื่อเยี่ยมเยียน ติดตาม ดูแล ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ ทั้งนี้ อาจมอบหมายอาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการแทนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยคำสั่งศาล หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่เปลี่ยนแปลงไป ให้ดำเนินการตรวจสอบถึงเหตุการณดังกล่าว และแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่จะสามารถกระทำได้ก่อน หากไม่อาจดำเนินการเพื่อคุมความประพฤติต่อไปได้ หรือควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ให้จัดทำรายงานและความเห็นต่อศาลโดยเร็ว ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๖

(๔) การดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

ข้อ ๑๗ การดำเนินการตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้พนักงานคุมประพฤติจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้เป็นไปตามสภาพปัญหา ความจำเป็น และความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่แต่ละราย เช่น การให้คำปรึกษารายบุคคล หรือรายกลุ่ม การจัดให้เข้ารับการอบรมความรู้ การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การให้การสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๘ ในคดีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้พนักงานคุมประพฤติตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่หรือไม่ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบมียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๙ การดำเนินการตามข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๒๐ การดำเนินการตามข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ พนักงานคุมประพฤติอาจมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ หรือประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่

ข้อ ๒๑ ในคดีที่มีผู้เสียหาย หากผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่หรือผู้เสียหาย ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้มีการดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้จัดให้มีการดำเนินการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๒๒ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ร้องขอและพนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ พนักงานคุมประพฤติอาจพิจารณาส่งคดีให้สำนักงานคุมประพฤติอื่นดำเนินการแทนก็ได้

ส่วนที่ ๕

การติดตามและประเมินผล

ข้อ ๒๓ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการคุมความประพฤติเป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

ข้อ ๒๔ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขฟื้นฟูเป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ โดยประเมินผลตามสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ หรือระดับของความเสียหายหรือแนวโน้มการกระทำความผิดซ้ำ หากพบว่ามีข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป ให้ปรับแผนการแก้ไขฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผนตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๖
การจัดทำรายงาน

ข้อ ๒๕ ให้พนักงานคุมประพฤติจัดทำรายงานและความเห็นการคุมความประพฤติในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ให้พนักงานคุมความประพฤติ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดครบถ้วนและครบระยะเวลาการคุมความประพฤติ

(๒) ให้พนักงานคุมความประพฤติก่อนกำหนด ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และมีข้อมูลบ่งชี้ว่าผู้ถูกคุมความประพฤติกลับตนเป็นพลเมืองดีแล้ว โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่

(๓) ให้เพิกถอนการคุมความประพฤติ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดได้ด้วยเหตุจำเป็น เช่น ป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ หรือถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ซึ่งมีระยะเวลายาวนานกว่าระยะเวลาการคุมความประพฤติหรือถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่และศาลบอกโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีที่คุมความประพฤติด้วยแล้ว หรือไปอยู่ต่างประเทศ ซึ่งมีระยะเวลายาวนานกว่าระยะเวลาการคุมความประพฤติ โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่ทราบเหตุ ทั้งนี้ ต้องไม่พ้นระยะเวลาการคุมความประพฤติ

(๔) ให้การคุมความประพฤตีสิ้นสุด ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ถึงแก่กรรม

(๕) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลกำหนด ให้จัดทำรายงานและความเห็นเสนอต่อศาลเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษโดยเร็ว ภายในสิบห้าวัน นับแต่ดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่จะสามารถกระทำได้แล้ว ทั้งนี้ ต้องไม่พ้นระยะเวลาการคุมความประพฤติ

ข้อ ๒๖ กรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่คัดค้านรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤตินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความเห็น

ข้อ ๒๗ ให้สำนักงานคุมประพฤติติดตามคำสั่งศาลในข้อ ๒๕ (๒) (๓) (๔) และ (๕) และให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามที่ศาลมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ เมื่อดำเนินการเสนอรายงานต่อศาลแล้ว ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามคำสั่งศาล และคำสั่งศาล ตามข้อ ๒๕ ในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ

หมวด ๒

ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

ส่วนที่ ๑

การรับคดี

ข้อ ๒๙ เมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่งให้คุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนจากศาล ให้เจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการเบื้องต้น ดังนี้

- (๑) จัดทำทะเบียน ตรวจสอบข้อมูลบุคคล
- (๒) ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด
- (๓) จัดทำสำนวนคดีโดยการรวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน
- (๔) นำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ
- (๕) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๓๐ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณามอบหมายคดีให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ

ข้อ ๓๑ ให้พนักงานคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนตามข้อ ๓๐ บันทึกข้อมูลหรือปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ส่วนที่ ๒

การชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ
การปฐมนิเทศและการดำเนินการเบื้องต้น

ข้อ ๓๒ ให้พนักงานคุมประพฤตรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในสำนวนคดี เช่น คำสั่งศาล รายงานการสืบเสาะและพินิจจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๓ ชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติตามที่ศาลมีคำสั่งแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร พร้อมแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน รวมทั้งผลที่จะได้รับจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามการคุมความประพฤติตามแบบที่กรมคุมประพฤติกำหนด

ในการชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติตามวรรคหนึ่ง จะต้องมิบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์การที่รับผิดชอบดูแลเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงเงื่อนไขด้วย

ข้อ ๓๔ ให้พนักงานคุมประพฤติจัดปฐมนิเทศผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการคุมความประพฤติ และวิธีการคุมความประพฤติ บริการที่อาจได้รับจาก สำนักงานคุมประพฤติ ทั้งนี้ การปฐมนิเทศจะกระทำในวันชี้แจงเงื่อนไขหรือนัดหมายภายหลังก็ได้

ในการปฐมนิเทศผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนตามวรรคหนึ่ง จะต้องมียุติมาบรรดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์การที่รับดูแลเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ เข้าร่วมรับฟังการปฐมนิเทศด้วย

ข้อ ๓๕ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการเบื้องต้นแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกถ้อยคำผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ตามแบบที่กรมคุมประพฤติกำหนด

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน เช่น การถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย เก็บตัวอย่างปัสสาวะ เส้นผม หรือขน เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์บุคคลและ เป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งสั่งหรือจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจหรือทดสอบเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบ มียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนมีอาการบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและสงเคราะห์ ให้ดำเนินการส่งตัวไปบำบัดรักษาหรือ ช่วยเหลือสงเคราะห์ในเบื้องต้น

(๔) ในคดีที่ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตาม ตัวบุคคล การดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือ อุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวบุคคล ตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไข และสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ข้อ ๓๖ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลและมีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน และเมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนมาพบให้ดำเนินการตามข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ ต่อไป

ข้อ ๓๗ ให้พนักงานคุมประพฤติแนะนำแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชน พักอาศัยอยู่ด้วย เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน และการใด ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึง การปรับปรุงตนเองของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนดังกล่าวพักอาศัยอยู่ด้วย

ส่วนที่ ๓
การวิเคราะห์และจัดทำแผน

ข้อ ๓๘ ให้พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และจำแนก โดยใช้แบบประเมินตามที่กรมคุมประพฤติกำหนด เพื่อจัดทำแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟู ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน และบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์การที่รับดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนร้องขอ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนด้วย โดยให้คำนึงถึงแผนและเงื่อนไขที่กำหนดโดยศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวด้วย

ส่วนที่ ๔
การดำเนินการคุมความประพฤติและการแก้ไขฟื้นฟู

ข้อ ๓๙ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่กำหนดไว้

ข้อ ๔๐ การดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด เช่น การรายงานตัว การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การศึกษา เงื่อนไขให้กระทำการ หรือห้ามกระทำการ

(๒) ให้ดำเนินการสอดส่องยังที่พักอาศัยหรือสถานศึกษา หรือสถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นใด เพื่อเยี่ยมเยียน ติดตาม ดูแล ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ปฏิบัติตามเงื่อนไข และสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ ทั้งนี้ อาจมอบหมายอาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการแทนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยคำสั่งศาลหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน เปลี่ยนแปลงไป ให้ดำเนินการตรวจสอบถึงเหตุการณ์ดังกล่าว และแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่จะสามารถกระทำได้ก่อน หากไม่อาจดำเนินการเพื่อคุมความประพฤติต่อไปได้ หรือควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ให้จัดทำรายงานและความเห็นต่อศาลโดยเร็ว ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ ส่วนที่ ๖

(๔) ให้คำแนะนำแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวพักอาศัยอยู่ด้วย เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน และการใด ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงการปรับปรุงตนเองของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวพักอาศัยอยู่ด้วย เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

(๕) การดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

ข้อ ๔๑ การดำเนินการตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้พนักงานคุมประพฤติจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนได้รับการแก้ไขฟื้นฟูตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้เป็นไปตามสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย เช่น การให้คำปรึกษารายบุคคลหรือรายกลุ่ม การจัดให้เข้ารับการอบรมความรู้ การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การให้การสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่ง หากผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ พนักงานคุมประพฤติจะต้องให้การช่วยเหลือ เบื้องต้นและแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กโดยมิชักช้า

ข้อ ๔๒ ในคดีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือ มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการกระทำผิดของผู้ถูกคุมความประพฤติเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้พนักงานคุมประพฤติตรวจหรือ ทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายผู้ถูกคุมความประพฤติหรือไม่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบมียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔๓ การดำเนินการตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔๔ การดำเนินการตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ พนักงานคุมประพฤติอาจมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ หรือประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

ข้อ ๔๕ ในคดีที่มีผู้เสียหาย หากผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน หรือผู้เสียหายฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้มีการดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และ อีกฝ่ายหนึ่งยินยอมให้จัดให้มีการดำเนินการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการ เพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔๖ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนร้องขอและพนักงาน คุมประพฤติเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ อาจพิจารณาส่งคดีให้สำนักงานคุมประพฤติอื่นดำเนินการแทนก็ได้

ส่วนที่ ๕

การติดตามและประเมินผล

ข้อ ๔๗ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการคุมความประพฤติ เป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

ข้อ ๔๘ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู เป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ โดยประเมินผลตามสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ หรือระดับของความเสียหายหรือแนวโน้มการกระทำความผิดซ้ำ หากพบว่ามีข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป ให้ปรับแผนการแก้ไขฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๖

การจัดทำรายงาน

ข้อ ๔๙ ให้พนักงานคุมประพฤติจัดทำรายงานและความเห็นการคุมความประพฤติในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้พ้นการคุมความประพฤติ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่เป็นเด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดครบถ้วนและครบระยะเวลาการคุมความประพฤติ

(๒) ให้พ้นการคุมความประพฤติก่อนกำหนด ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือ เยาวชนมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และมีข้อมูลบ่งชี้ว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน กลับตนเป็นพลเมืองดีแล้ว โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

(๓) ให้เพิกถอนการคุมความประพฤติ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดได้ด้วยเหตุจำเป็น เช่น ป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ หรือถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกซึ่งมีระยะเวลายาวนานกว่าระยะเวลา การคุมความประพฤติ หรือถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่และศาลบวกลโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีที่ คุมความประพฤติด้วยแล้ว หรือไปอยู่ต่างประเทศ ซึ่งมีระยะเวลานานกว่าระยะเวลาการคุมความประพฤติ โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่ทราบเหตุ ทั้งนี้ ต้องไม่พ้นระยะเวลา การคุมความประพฤติ

(๔) ให้การคุมความประพฤตินี้สิ้นสุด ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ถึงแก่กรรม

(๕) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลกำหนด ให้จัดทำรายงานและความเห็นเสนอต่อศาลเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษโดยเร็ว ภายในสิบห้าวัน นับแต่ดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่จะสามารถกระทำได้แล้ว ทั้งนี้ ต้องไม่พ้นระยะเวลาการคุมความประพฤติ

ข้อ ๕๐ กรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กหรือเยาวชนคัดค้านรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤตินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความเห็น

ข้อ ๕๑ ให้สำนักงานคุมประพฤติติดตามคำสั่งศาลในข้อ ๔๙ (๒) (๓) (๔) และ (๕) และให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามที่ศาลมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๒ เมื่อดำเนินการเสนอรายงานต่อศาลแล้ว ให้พนักงานคุมประพฤติบันทึกความเห็นและคำสั่งศาล ตามข้อ ๔๙ ในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ

หมวด ๓

ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด

ส่วนที่ ๑

การรับคดี

ข้อ ๕๓ เมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่งให้คุมความประพฤตินักโทษเด็ดขาดที่ได้รับ การพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก จากคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ให้เจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการเบื้องต้น ดังนี้

- (๑) จัดทำทะเบียนและตรวจสอบข้อมูลบุคคล
- (๒) ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด
- (๓) จัดทำสำนวนคดีโดยการรวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน
- (๔) นำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ
- (๕) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕๔ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณามอบหมายคดีให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ

ข้อ ๕๕ ให้พนักงานคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการคุมความประพฤติ ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดตามข้อ ๕๔ บันทึกข้อมูลหรือปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ส่วนที่ ๒

การชี้แจงเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติ
การปฐมนิเทศ และการดำเนินการเบื้องต้น

ข้อ ๕๖ ให้พนักงานคุมประพฤติรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในสำนวนคดี เช่น หนังสือแจ้งการปล่อยตัวการคุ้มครองความประพฤติ หนังสือสำคัญการปล่อยตัวคุ้มครองความประพฤติ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๗ ชี้แจงเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร มีคำสั่งแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่เป็นนักโทษเด็ดขาด ด้วยวาจา และลายลักษณ์อักษร ตามแบบที่กรมคุมประพฤติกำหนด พร้อมแจ้ง สิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด รวมทั้งผลที่จะได้รับการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติจากการคุ้มครองความประพฤติ พร้อมทั้งกำชับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขโดยเคร่งครัด มิฉะนั้น เจ้าพนักงานเรือนจำ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งเจ้าพนักงานเรือนจำร้องขอในกรณีจำเป็น มีอำนาจจับผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับ และนำกลับเข้าจำคุกต่อไป ตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ โดยไม่ต้องมีหมายจำคุกอีก ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์

ข้อ ๕๘ ให้พนักงานคุมประพฤติจัดปฐมนิเทศผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองความประพฤติ และวิธีการคุ้มครองความประพฤติ บริการที่อาจได้รับจาก สำนักงานคุมประพฤติ ทั้งนี้ การปฐมนิเทศจะกระทำในวันชี้แจงเงื่อนไขหรือนัดหมายภายหลังก็ได้

ข้อ ๕๙ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการเบื้องต้นแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกถ้อยคำผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด ตามแบบที่กรมคุมประพฤติ กำหนด

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด เช่น การถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย เก็บตัวอย่างปัสสาวะ เส้นผม หรือขน เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์บุคคลและ เป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งสั่งหรือจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด ในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจหรือทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบ มียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดมีอาการบกร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและสงเคราะห์ ให้ดำเนินการส่งตัวไปบำบัดรักษาหรือ ช่วยเหลือสงเคราะห์ในเบื้องต้น

(๔) ในคดีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร มีคำสั่งให้ดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ในการติดตามตัวบุคคล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ในการติดตามตัวบุคคล ตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไข และสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ข้อ ๖๐ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลและมีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด และเมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด มาพบให้ดำเนินการตามข้อ ๕๗ ข้อ ๕๘ และข้อ ๕๙

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์และจัดทำแผน

ข้อ ๖๑ ให้พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และจำแนก โดยใช้แบบประเมินตามที่กรมคุมประพฤติกำหนด เพื่อจัดทำแผนการคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด และแผนการแก้ไขฟื้นฟู ตามที่กฎหมายกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนการแก้ไขฟื้นฟู

ส่วนที่ ๔

การดำเนินการคุมความประพฤติและการแก้ไขฟื้นฟู

ข้อ ๖๒ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่กำหนดไว้

ข้อ ๖๓ การดำเนินการตามแผนการคุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารกำหนด เช่น การรายงานตัว การประกอบอาชีพ เงื่อนไขให้กระทำการ หรือห้ามกระทำการ

(๒) ให้ดำเนินการสอดส่องยังที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงานหรือสถานที่อื่นใดเพื่อเยี่ยมเยียน ติดตาม ดูแล ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไข และสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ ทั้งนี้ อาจมอบหมายอาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการแทนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารกำหนด หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดเปลี่ยนแปลงไป ให้ดำเนินการตรวจสอบถึงเหตุการณ์ดังกล่าว และให้จัดทำรายงานและความเห็นต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร โดยเร็ว ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ ส่วนที่ ๖

(๔) การดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารกำหนด

ข้อ ๖๔ การดำเนินการตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้พนักงานคุมประพฤติจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดได้รับการแก้ไขฟื้นฟูตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู ให้เป็นไปตามสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย เช่น การให้คำปรึกษารายบุคคล หรือรายกลุ่ม การจัดให้เข้ารับการอบรมความรู้ การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การให้การสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖๕ ในคดีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้พนักงานคุมประพฤติตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดหรือไม่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบมียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๖๖ การดำเนินการตามข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๖๗ การดำเนินการตามข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔ พนักงานคุมประพฤติอาจมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ หรือประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด

ข้อ ๖๘ ในคดีที่มีผู้เสียหาย หากผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด หรือผู้เสียหายฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้มีการดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมให้จัดให้มีการดำเนินการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๖๙ ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติร้องขอไปรายงานตัวที่สำนักงานคุมประพฤติแห่งอื่น และพนักงานคุมประพฤติเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด และเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร พนักงานคุมประพฤติอาจพิจารณาส่งคดีให้สำนักงานคุมประพฤติอื่นดำเนินการแทนก็ได้

ส่วนที่ ๕

การติดตามและประเมินผล

ข้อ ๗๐ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการคุมความประพฤติ เป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารกำหนด

กรณีผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ให้พนักงานคุมประพฤติพิจารณาปรับเปลี่ยนเงื่อนไขในทางที่เป็นประโยชน์กับผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดได้ เช่น ลดจำนวนครั้งในการรายงานตัว

ข้อ ๗๑ ให้พนักงานคุมประพฤติติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู เป็นระยะในระหว่างการคุมความประพฤติ โดยประเมินผลตามสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ หรือระดับของความเสียหายหรือแนวโน้มการกระทำความผิดซ้ำ หากพบว่ามีข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป ให้ปรับแผนการแก้ไขฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผน ตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๖

การจัดทำรายงาน

ข้อ ๗๒ ให้พนักงานคุมประพฤติทำรายงานและความเห็นการคุมความประพฤติในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ให้พ้นการคุมความประพฤติ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาด ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน โดยจัดทำรายงานและความเห็นภายในเจ็ดวัน อย่างช้าไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารกำหนด ครบถ้วนและครบระยะเวลาการคุมความประพฤติ

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นนักโทษเด็ดขาดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร กำหนด ให้จัดทำรายงานและความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ในทันทีที่ทราบเหตุ

ข้อ ๗๓ เมื่อดำเนินการเสนอรายงานต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหารแล้ว ให้พนักงานคุมประพฤติบันทึกความเห็นตามข้อ ๗๒ ในระบบสารสนเทศ และสารบบคดีของสำนักงานคุมประพฤติ

หมวด ๔

การส่งเสริมและสนับสนุน

ข้อ ๗๔ ให้ผู้อำนวยการรับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐาน และส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานการคุมความประพฤติให้เกิดประสิทธิภาพตลอดทั้งกระบวนการ

ข้อ ๗๕ ให้ผู้อำนวยการบริหารจัดการให้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม